

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра «Охорони праці та навколишнього середовища»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

_____ (підпис)

« _____ » _____ 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

вид дисципліни _____ професійна підготовка, обов'язкова
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна
(денна/заочна)

Харків – 2019/2020 р.р.

Обсяг дисципліни: – 3 кредити ECTS; – 90 годин.

Лекцій: – 16 години.

Лабораторних занять: –

Практичних занять: – 16 годин.

Форма контролю: – залік.

Термін викладання для освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»: – 5 семестр.

Мова викладання: – українська.

Мета – дисципліни – формування у майбутніх фахівців необхідного в їх подальшій професійній діяльності рівня знань, навичок та умінь з питань розслідування, обліку і аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

Компетентності:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності:

- K03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- K09. Навики здійснення безпечної діяльності.
- K11. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- K20. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню
- K25. Готовність до застосовування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.
- K26. Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.

В результаті вивчення дисципліни «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій» студенти повинні вміти:

- РН03. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.
- РН04. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.
- РН07. Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.
- РН11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.
- РН12. Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки.
- РН13. Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.
- РН14. Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

Теми що розглядаються:

Змістовий модуль № 1. Розслідування нещасних випадків на виробництві.

Тема 1. Вступ. Законодавча та нормативна база України з розслідування нещасних випадків.

Тема 2. Міжнародний досвід організації розслідування, обліку і аналізу нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.

Тема 3. Класифікація травм. Класифікація нещасних випадків по зв'язку з виробництвом і винністю

Тема 4. Організація розслідування нещасних випадків та гострих професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Спеціальні розслідування.

Тема 5. Процедура проведення розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь).

Змістовий модуль № 2. Розслідування хронічних захворювань та аварій на виробництві.

Тема 6. Порядок складення санітарно-гігієнічних характеристик умов праці.

Тема 7. Контроль, облік і звітність щодо нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій.

Тема 8. Розслідування аварій на виробництві. Основні організаційні та технічні заходи попередження виробничого травматизму та професійної захворюваності.

Методи навчання

Дисципліна «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій» вивчається шляхом розкриття сутності тими на лекціях і практичних заняттях та під час самостійної роботи. Наприкінці семестру проводиться перевірка засвоєного матеріалу шляхом відповідей на тестові запитання.

Під час лекцій використовується:

- пояснювально-ілюстративний метод, коли студенти одержують знання з законодавчих документів, учбової або методичної літератури, сприймаючи і осмислюючи надані положення, визначення факти, висновки;
- репродуктивний метод (репродукція – відтворення), коли розглядаються певні ситуації і виконуються відповідні різноманітні завдання за інструкціями, приписаннями, правилами згідно приведеним зразкам для аналогічних ситуацій, що дозволяє сформуванню знання, навички і вміння у студентів, а також опанувати основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікацію).
- дослідницький метод, коли проводиться порівняльний аналіз законодавчих документів в різних редакціях, спостерігаються відмінності і робляться самостійні висновки щодо змін в політиці держави у сфері соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

Під час самостійного виконання реферату студенти опановують матеріал, який не викладається на лекціях, виконуючи пошук джерел необхідної інформації і обґрунтовуючи зроблені висновки.

Методи контролю

Поточний контроль реалізується у формі опитування на лекціях, практичних заняттях, проведення контрольної роботи по матеріалам 1-го та 2-го модулів, виконання індивідуального завдання (реферату) тощо.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, тестування;
- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань;
- з індивідуального завдання – оцінюючи виступ студентів по темі реферату згідно встановленого викладачем порядку.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом.

Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення підсумкової оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх практичних занять та виконання індивідуальних завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання поточної успішності студента

Відвідування лекцій	Практичні роботи	Індивідуальне завдання	Контрольна робота (1-й та 2-й модулі)	Сума
20	20	10	50	100

Аудиторні заняття (90%):

- лекції – 20 %;
- практичні заняття – 20
- відповіді на тести – 50 %;

Індивідуальна робота студента (реферат) – 10 %.

Таблиця 2. Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 ... 100	A	відмінно
82 ... 89	B	добре
74 ... 81	C	
64 ... 73	D	задовільно
60 ... 63	E	
35 ... 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 ... 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основна література:

1	Конституція України, прийнята 28.06.1996р.
2	Закон України про охорону праці № 229-IV (229-15) від 21.11.2002 р.; змiнами.
3	Положення про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на підприємствах, в установах і організаціях. – Затвердж. постановою КМУ 10.08.1993 р. № 623
4	Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. – Затвердж. постановою КМУ 21.08.2001 р. № 1094.
5	Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. – Затвердж. постановою КМУ від 25 08 2004 р. № 1112.

6	НПАОП 0.00-6.02-11. Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. – Затвердж. постановою КМУ від 30.11.2011 р. № 1232.
7	Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах. – Затвердж. наказом Міністерства освіти та науки України від 31.08.2001 р. № 616.
8	Порядок розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру. – Затвердж. постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2001 р. № 270.
9	Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 1105-14 в редакції від 01.08.2016 р. зі змінами.
10	Класифікатор розподілу травм за ступенем тяжкості. – Затвердж. наказом МОЗ України 04.07.2007 р. № 370.
11	Лабораторний практикум з курсу „Основи охорони праці” /За ред. В. В. Березуцького. – Харків: Факт, 2005. – 348 с.
12	Основи охорони праці: Навчальний посібник: /За ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків: Факт, 2007. – 480 с.

Допоміжна літератур

13	Филипчук В. Л. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: Навч. посібник. / В. Л. Филипчук, К. Н. Ткачук, О. С. Печніков, О. С. Шаталов, Д. В. Зеркалов, О. М. Кухнюк. –К : Основа, 2016. – 304 с.
14	Третьяков О. В. Курс лекцій з дисципліни «Розслідування, облік і аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» (для студентів 4 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 6.170202 – Охорона праці) [Текст] / О. В. Третьяков, С. В. Нестеренко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ, 2015. – 426 с.
15	Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» від 26.01.2005 № 15, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.
16	Інструкції про встановлення причинного зв'язку смерті з професійним захворюванням (отруєнням) або трудовим каліцтвом. – Затвердж. наказом МОЗ України 15.11.2005 р. № 606.
17	Перелік професійних захворювань – Затвердж. постановою КМУ 08.11.2000 р. № 1662.
18	Перелік спеціалізованих лікувально-профілактичних закладів, які мають право встановлювати остаточний діагноз щодо професійних захворювань. – Затвердж. наказом МОЗ України 25.03.2003 р. № 133.
19	Методичні рекомендації "Кодування захворюваності та смертності у відповідності до Міжнародної статистичної класифікації хвороб 10-го перегляду". – Затвердж. наказом МОЗ України 29.08.2008 р. № 503.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Попередні дисципліни:	Наступні дисципліни:
Вступ до фаху.	Соціально-економічні основи охорони праці
Теорія ризиків	Атестація робочих місць за умовами праці
Гігієна праці	Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд
Електротехніка, електроніка та мікропроцесорна техніка	Державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві
Системний та математичний аналіз	Правові основи працезахоронної політики та охорони праці
Програмні засоби обробки інформації в охорони праці	Основи професійної безпеки та здоров'я людини
Основи інженерної підготовки	Організація аудиту в галузі охорони праці
Пожежна безпека виробництв	Числові методи аналізу з охорони праці

Провідний лектор: доцент, доцент _____ Олена ЛІСАГОР
(посада, звання, ПІБ) (підпис)